

6 септемврий/25 августъ. Въ понеделникъ сутринята отидохъ въ княжеската канцелария, гдето размѣнихъ нѣколко думи съ Стоилова, тамъ бѣше и Начовичъ, ала не си проговорихме нито дума; тамъ заварихъ и джаснатия Цачевъ, опасенъ човѣкъ, дрънкаше като стара баба. Цѣлиятъ день бѣхъ въ канцеларията: работихъ програми съ Вацова и Стоянова, реалната програма цѣла е готова и е изпратена въ печатницата. Иванчовъ вчера и днесъ е тука, неговитѣ съобщения за търновското девическо училище (ала само *г и т е и г*s [слухове]), въ Габрово прилежно се строело, изучаваше у насъ годишнитѣ програми, „отчети“. Нужда отъ кѣща за гимназия, никой не иска да даде кѣшурката си за училище, трѣбва да останемъ въ старата съ подпори и поправки. Въ града крайнитѣ консерватори сж изпълнени съ злоба противъ мене, клюки за строежитѣ въ Ломъ и София. Говори се много изъ града: въ министерския съветъ станало ужъ дума за Цанкова, азъ съмъ се произнесълъ, каже, да се пуснѣлъ съвършено, съ това внимание само се прославялъ. Министритѣ съ указъ получиха право да взематъ по 4000 фр. „за обзавеждане“, това, разбира се, се отнася за Теохарова, Вълковича, Крилова, азъ написахъ: „за мене не е нужно, 25/8. Иречекъ“. Хр. Цаневъ пристигналъ въ Враца като директоръ (указътъ не е подписанъ), ала поради нездравословностъ и пожара и т. н. не съветва тази година да се отваря тамъ училището, най-добре щѣло да бжде да се пренесѣло въ Силистра. Много лични капризи има въ тази работа. Стояновъ ще замине за Враца. — Днесъ подиръ пладне излѣздохме на дълга разходка съ Вацова, който бѣше настроенъ съвършено елегично. Бѣхме на постройката на гимназията: всичко върви бърже напредъ, намѣрени сж стари турски монети и една римска, много тухли, ала никакви основи. Ходихме изъ полето и въ градината предъ двореца. Неговитѣ *amores et sospiri* (*tempi passati, sed dulcia sunt haec omnia etiam in memoria* [въздишки по любимата, отлѣтѣли времена! при все това приятни сж тѣ и въ споменитѣ]) за Донка — Вацовъ напълно се изповѣда. Елегично красиви лунни нощи. Днесъ станахъ около 6 ч. сутринята. Вчера Дановъ ми донесе българската граматика на Икономова, хубава книга. Войската се събира — 6 дружини, две батареи, цѣлъ полкъ (4 сотни) и 1 сотня отъ гвардията; князътъ преди пладне и следъ пладне бѣше *au camp* [на лагера]. Видѣхъ днесъ цѣлъ полкъ — войници съ червени ризи и бѣли фуражки.

10 септемврий/29 августъ, сѣбота. Въ срѣда сутринята *manoeuvr*e, кавалерията е на цариградското шосе, азъ не присѣдствувахъ. Дриновъ пристигна, билъ въ Панагюрище, а не въ Пловдивъ: прочелъ на т. пазарджишката станция въ пловдивскитѣ вестници, че пжтувалъ съ тайна политическа мисия до Пловдивъ, и за това се отка-